

Opinia Komitetu Regionów „Projekt przewodni strategii »Europa 2020«: Unia innowacji”

(2011/C 259/04)

KOMITET REGIONÓW

- Po raz kolejny wyraża poparcie dla realizacji do 2020 r. celów dotyczących konkurencyjności i innowacji oraz uznaje, że aby je osiągnąć, należy nadal inwestować w kształcenie i szkolenie.
- Dostrzega znaczenie osiągnięcia równowagi w zakresie innowacji technologicznych i społecznych oraz innowacji w sektorze publicznym.
- Przypomina, że absolutnie konieczne jest podniesienie poziomu wszystkich kompetencji zawodowych i dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy.
- Zwraca uwagę na kluczową rolę, jaką powinny odgrywać partnerstwa uczelni wyższych przy przenoszeniu wyników badań naukowych na rynek poprzez powiązanie kształcenia na uczelniach wyższych, badań i biznesu. W tym kontekście zwraca uwagę na znaczenie przychylnych społeczności lokalnych i regionalnych.
- Docenia decydującą rolę infrastruktur badawczych w systemach innowacji opartych na wiedzy. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje nową koncepcję mechanizmów partnerstw regionalnych.
- Zwraca uwagę na potencjał współpracy transgranicznej, obejmujący zarówno inwestycje wewnętrzne, jak i zagraniczne UE.
- Ponownie podkreśla, że w celu pełnego wykorzystania efektu stymulującego funduszy strukturalnych regiony i państwa członkowskie powinny rygorystycznie podchodzić do zagadnienia spójności między strategiami lokalnymi i regionalnymi, krajowymi programami reform, krajowymi strategicznymi ramami odniesienia i programami operacyjnymi, z którymi związana jest europejska polityka spójności, zgodnie ze wspólnymi ramami strategicznymi na rzecz badań naukowych oraz strategiami inteligentnej specjalizacji regionalnej.

Sprawozdawca	Roger KNOX (UK/EA), zastępca przewodniczącego rady East Lothian
Dokument źródłowy	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Projekt przewodni strategii »Europa 2020«. Unia innowacji” COM(2010) 546 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, wyrażony w komunikacie „Projekt przewodni strategii »Europa 2020«. Unia innowacji”, aby przyjąć znacznie bardziej strategiczne podejście do innowacji. Przy takim podejściu innowacje są nadrzędnym celem polityki, stosuje się perspektywę średnio- i długoterminową, a polityka władz unijnych, krajowych, regionalnych i lokalnych jest ściśle dopasowana i wzajemnie się uzupełnia.

2. W tym kontekście dostrzega znaczenie wskazania najbardziej obiecujących obszarów przewagi konkurencyjnej jako podstawy do ustalenia strategii inteligentnej specjalizacji regionalnej; jednocześnie zauważa, że niektóre regiony mogą specjalizować się w więcej niż jednej dziedzinie.

3. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że w rezolucji z 12 maja 2011 r. w sprawie Unii innowacji Parlament Europejski zdecydowanie podkreśla, iż władze lokalne i regionalne są kluczowymi partnerami przy wdrażaniu priorytetów Unii innowacji w praktyce. Znajdują się najbliżej obywateli, świata biznesu – zwłaszcza MŚP – oraz instytucji naukowych i dlatego też są w stanie dobrać i skoordynować zestaw instrumentów polityki skierowany na waloryzację wiedzy, najlepiej dostosowany do warunków lokalnych i regionalnych.

4. Wzywa do ustanowienia jasnej i powszechnie uznanej definicji innowacji i doskonałości.

5. Podkreśla potrzebę lepszego zrozumienia roli regionów w opracowywaniu planów na przyszłość i wytyczaniu celów, a nie tylko w realizacji polityki UE.

6. Wyraża zadowolenie z faktu, że została poruszona kwestia innowacji społecznych, w tym innowacji w sektorze publicznym, i docenia wysiłki organów publicznych oraz sektora gospodarki społecznej (spółdzielnie, towarzystwa wzajemne, stowarzyszenia i fundacje) na całym obszarze UE, często bardzo udane, na rzecz wprowadzenia innowacji do swoich działań w następstwie nałożonych na nie ostatnio ograniczeń finansowych, tak aby można było sprostać potrzebom, których nie uwzględnia rynek ani też konwencjonalne formy przedsiębiorczości. Wzywa do szerszego uwzględnienia innowacji społecznych w programach finansowania i wsparcia, takich jak Europejski Fundusz Społeczny, programy ramowe (PR) oraz program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP).

7. Wzywa do przeanalizowania możliwości wykorzystania paktów terytorialnych w celu osiągnięcia głównych celów Unii innowacji oraz podkreśla znaczenie ścisłej współpracy między podmiotami odpowiedzialnymi za Unię innowacji a Komitetem Regionów.

8. Podkreśla kluczową rolę ekoinnowacji i popiera wezwanie Parlamentu Europejskiego do przyjęcia ambitnego planu działania w tej dziedzinie, który przewidywałby środki na rzecz wprowadzania ekoinnowacji na wszystkich etapach łańcucha wartości, w tym także na etapie projektowania, oraz zwiększenie finansowania inicjatyw w tej dziedzinie poprzez program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji.

9. Wyraża ubolewanie, że prezentacji projektu przewodniego „Unia innowacji” nie towarzyszyła analiza wpływu proponowanych środków na budżet.

10. Przyjmuje z zadowoleniem komunikat w sprawie polityki regionalnej jako czynnika przyczyniającego się do inteligentnego rozwoju w ramach strategii „Europa 2020” (COM(2010) 553) i dokument mu towarzyszący (SEC (2010) 1183), w których omówiony jest wymiar regionalny projektu przewodniego „Unia innowacji”.

11. Uważa, że w obliczu zaproponowanych 34 zobowiązań w ramach „Unii innowacji” niezbędna jest priorytetyzacja działań, która usprawni wdrażanie, pomoże osiągnąć konkretne wyniki i uwypukli pilną potrzebę działania. W związku z tym Komitet chciałby zaproponować: a) poszukiwanie synergii między polityką spójności i polityką innowacji; b) partnerstwa na rzecz innowacji, z uznaniem roli regionów; c) inteligentną specjalizację opartą na wiedzy; oraz d) wprowadzanie pomysłów na rynek.

12. W szczególności zwraca uwagę Komisji na sytuację, w jakiej znajdują się innowatorzy i indywidualni wynalazcy działający poza systemem szkolnictwa wyższego, dużymi przedsiębiorstwami, władzami publicznymi, organami administracji lub publicznymi przedsiębiorstwami. Dalsze prace w tej dziedzinie powinny uwzględniać także opracowanie strategii zapewniającej innowatorom i indywidualnym wynalazcom wsparcie i możliwość korzystania na równych prawach z unijnego finansowania.

Synergie między polityką spójności a polityką innowacji

13. Zgadza się z Radą i Parlamentem Europejskim, że bardzo ważne jest wzmocnienie współdziałania strategii UE na rzecz wsparcia badań i innowacji ze strategiami na rzecz wspierania spójności.

14. Wzywa do zwiększenia spójności, harmonizacji i komplementarności strategii na rzecz kształcenia, badań i innowacji, z odpowiednim uwzględnieniem specyficznych warunków regionalnych.

15. W celu pełnego wykorzystania efektu stymulującego funduszy strukturalnych ponownie zaleca regionom i państwom członkowskim bardziej rygorystyczne podejście do zagadnienia spójności między strategiami lokalnymi i regionalnymi, krajowymi programami reform, krajowymi strategicznymi ramami odniesienia i programami operacyjnymi, z którymi związana jest europejska polityka spójności⁽¹⁾, zgodnie ze wspólnymi ramami strategicznymi na rzecz badań naukowych oraz strategiami inteligentnej specjalizacji regionalnej.

16. Przypomina, że polityka spójności odgrywa szczególną rolę we wspieraniu działalności innowacyjnej w regionach, dlatego też Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) również może zostać wykorzystany do finansowania inkubatorów przedsiębiorczości i parków naukowych (infrastruktura i powiązania). Klastry są szczególnie użyteczne dla MŚP, gdyż stanowią środowisko sprzyjające tworzeniu związków MŚP z wyższymi uczelniami i dużymi przedsiębiorstwami oraz umożliwiają im dostęp do międzynarodowych sieci handlowych⁽²⁾.

17. Jest zdania, że projekt przewodni „Unia innowacji” daje możliwość usprawnienia podziału zadań i zakresu odpowiedzialności między wspieraniem, z jednej strony, doskonałości w badaniach podstawowych i stosowanych na szczeblu europejskim, a z drugiej strony – badań i innowacji na szczeblu zdecentralizowanym, dzięki czemu rozwijane będą umiejętności regionalne i powstanie niezbędna różnorodność działań. Należy także docenić potencjał instytucji prowadzących badania na poziomie lokalnym i regionalnym w konkretnych dziedzinach o znaczeniu światowym, a także potencjał związany z uznawaniem w sektorze przedsiębiorstw m.in. innowacji opartych na praktyce. Dzięki temu powstanie niezbędna różnorodność działań na rzecz promowania celów projektu przewodniego na szczeblu regionalnym.

18. Uważa, że głównym wyzwaniem jest określenie, jakie aspekty innowacji mogą zostać objęte zintegrowanymi planami rozwoju terytorialnego.

19. Ponawia swój sprzeciw wobec ustanowienia jednego monotematycznego funduszu na rzecz innowacji, który, wykorzystując głównie środki przyznane obecnie w ramach funduszy strukturalnych, obejmowałby wszystkie europejskie instrumenty finansowe przewidziane dla wspierania innowacji. Takie przesunięcia środków mogłyby doprowadzić nie tylko do rzeczywistego pomniejszenia środków przeznaczonych na innowacje, lecz także do zakwestionowania włączenia projektów innowacyjnych do regionalnych strategii rozwoju.

20. Jako możliwe kryterium rozgraniczające politykę innowacji i politykę spójności UE proponuje uznanie, że w ramach polityki spójności można wspierać te aspekty innowacji, które są najściślej związane z szerzej pojmowanym zrównoważonym rozwojem gospodarczym danego obszaru, takie jak klastry; zaś te aspekty, które z definicji nie poddają się podejściu

terytorialnemu, które powinny być realizowane z tematycznych funduszy UE i w których wypadku można zastosować procedurę ogólnoeuropejskiego zaproszenia do składania wniosków, powinny być wspierane raczej w ramach polityki innowacji niż polityki spójności, w której dotacje przyznawane są w formie ryczałtowych dotacji dla danego regionu.

21. Dostrzega, że w zakresie badań i innowacji w Europie występuje duże zróżnicowanie, i wzywa do opracowania kombinacji strategii, dzięki której można będzie skutecznie wspierać dążenie do doskonałości oraz spójność europejskich regionów. Zdaje sobie też sprawę, że innowacje mogą dotyczyć zarówno nowych sposobów pracy i świadczenia usług, jak i nowych produktów, i wzywa do poświęcenia większej uwagi przeglądowi już istniejących rozwiązań i ustalenia, co można robić bardziej efektywnie i wydajnie. Podkreśla także konieczność zwiększenia możliwości wprowadzania i uznawania innowacji, zwłaszcza w przypadku projektów oddolnych i regionów peryferyjnych, poprzez ułatwienie dostępu do wiedzy i komunikacji dzięki ulepszeniu struktur fizycznych i wirtualnych.

22. Przypomina, że w kolejnych programach finansowania badań i innowacji można zwiększyć synergie z programami nastawionymi na rozwój zdolności regionalnych i ułatwienie regionom udziału w działalności na rzecz badań i rozwoju, jako części wspólnych ram strategicznych. Przy jednoczesnym stosowaniu się do zasady utrzymania jakości badań i innowacji, można to osiągnąć na przykład przez system, który m.in. stwarzałby możliwości włączenia – poprzez programy mentorskie czy też inne środki – kompetentnych partnerów z regionów zapóźnionych w dziedzinie badań naukowych do projektów i programów prowadzonych przez partnerów lepiej znanych i cenionych za doskonałość. Zwraca w tym kontekście uwagę na potencjał podmiotów lokalnych i regionalnych w zakresie rozwijania „ośrodków kompetencji” związanych z „biegunami doskonałości”. W związku z tym Komitet Regionów zachęca do rozpowszechniania i wymiany sprawdzonych wzorców postępowania.

23. Podkreśla ponownie gotowość do zapewnienia skoordynowanego korzystania z siódmego programu ramowego (i kolejnych programów), funduszy strukturalnych, programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji, EFRROW oraz Europejskiego Funduszu Rybackiego, ponieważ jest to konieczne dla konkurencyjności UE i stworzenia synergii pomiędzy strategiami politycznymi w dziedzinie spójności, polityki przemysłowej, badań naukowych, szkolnictwa wyższego i innowacji na szczeblu krajowym i regionalnym⁽³⁾.

24. Z zadowoleniem przyjmuje wysiłki mające na celu uproszczenie procedur, jak również publikację praktycznego przewodnika po możliwościach finansowania przez UE⁽⁴⁾; szczególnie docenia prowadzone obecnie starania na rzecz umożliwienia finansowania różnych etapów projektów w ramach różnych programów w perspektywie długofalowej; życzyłoby sobie przekształcenia tego praktycznego przewodnika w obszerny, lecz przyjazny dla użytkownika portal informacyjny umożliwiający dostęp do informacji i materiałów na temat odpowiednich programów w zakresie badań i innowacji.

⁽¹⁾ CdR 118/2006 fin.

⁽²⁾ CdR 157/2009 fin.

⁽³⁾ CdR 157/2009 fin.

⁽⁴⁾ CdR 230/2010 fin.

25. Aprobuję propozycję Parlamentu Europejskiego, aby utworzyć „pojedynczy punkt kontaktowy” czy jedno miejsce, w którym małe i średnie przedsiębiorstwa, uczelnie wyższe, ośrodki badawcze, regiony, przedsiębiorstwa itp. mogłyby ubiegać się o finansowanie badań i innowacji ze środków europejskich, krajowych, regionalnych i lokalnych. Podkreśla ponadto, że wnioski na szczeblu UE musiałyby następnie być skopiowane na szczeblu lokalnym i regionalnym.

Program na rzecz przedsiębiorczości i innowacji

26. Aprobuję podejście polegające na zajmowaniu się całym łańcuchem „od badań naukowych do handlu detalicznego”.

27. Podkreśla, że programy na rzecz przedsiębiorczości i innowacji (EIP) powinny być elementem usprawnionego podejścia i nie dodawać kolejnego instrumentu do mnóstwa już istniejących. Zwraca uwagę na swoje stanowisko wyrażone w niedawnej opinii w sprawie uproszczeń w zakresie badań naukowych⁽⁵⁾, w szczególności w odniesieniu do: potrzeby konsolidacji instrumentów finansowania badań poza zapewnieniem udziału regionów pozostających w tyle w dziedzinie badań naukowych; rozwoju możliwości badawczych i potencjału absorpcji na całym terytorium UE; zadbania o to, by w nowych instrumentach uwzględniano podobieństwa i różnice, które łączą i dzielą naukę, rozwój technologii oraz rozpowszechnianie ich osiągnięć na rynku.

28. Przyjmuje z zadowoleniem pilotażowe partnerstwo w zakresie działań na rzecz starzenia się w dobrym zdrowiu i aktywności osób starszych, oczekuje na dalsze partnerstwa i wzywa do zaangażowania się KR-u w kwestie mające wpływ na władze lokalne i regionalne. Komitet uważa, że ze względu na znaczną liczbę organizacji i obszarów tematycznych, które są związane z zagadnieniem starzenia się w dobrym zdrowiu, zarządzanie tą inicjatywą wymaga większej uwagi, jeśli ma ona być skuteczna.

29. Wzywa do uruchomienia partnerstwa innowacji „Inteligentne miasta/Inteligentne regiony”, ponieważ szybkie i skuteczne działania są niezbędne do opracowania nowych i odważnych rozwiązań w celu sprostania kryzysowi gospodarczemu i zmianie klimatu oraz dostosowania ich do praktyk stosowanych w miastach. Szczególnie ważne jest pogłębienie współpracy między regionami mającymi pionierskie przedsiębiorstwa i instytucje oraz zapewnienie im zasobów pozwalających na skuteczne rozpowszechnianie wyników badań również w innych regionach.

30. Wzywa do zaangażowania zainteresowanych podmiotów na szczeblu lokalnym i regionalnym w opracowywanie i wdrażanie programów na rzecz przedsiębiorczości i innowacji oraz w zarządzanie nimi. Ostrzega jednak, że nie powinno to pociągać za sobą zwiększenia i tak już dużej liczby podmiotów dostarczających informacje i świadczących usługi, takich jak punkty i portale informacyjne dla nowych przedsiębiorców (Business Gateway), portale służące kontaktom między biznesem a uczelniami i ośrodkami badawczymi (Interface) oraz sieci wymiany wiedzy (Knowledge Exchange) itd., których

liczebność często prowadzi do dezorientacji. Wyraża obawę, że uczelnie wyższe, podmioty biznesowe i sektor wolontariatu mogą mieć coraz większe trudności z ustaleniem właściwego sposobu postępowania z powodu braku jasnych procedur. Jest też zaniepokojony, że utworzenie dodatkowych struktur mogłoby doprowadzić do zaostrzenia konkurencji o dostęp do ograniczonych i kurczących się zasobów.

31. Zwraca uwagę na potencjał współpracy transgranicznej, obejmujący zarówno inwestycje wewnętrzne, jak i zagraniczne UE, na znaczenie sprzyjających warunków ramowych i na fakt, że uznanie globalnego charakteru innowacji wzmocniłoby jej wymiar transgraniczny.

32. Podkreśla w tym kontekście potencjalną rolę inicjatyw takich jak EUWT i paktu terytorialne.

33. Zwraca uwagę na fakt, że w wielu miejscach istnieją partnerstwa na rzecz innowacji i transferu wiedzy, często tworzone przez władze lokalne lub regionalne, lokalne podmioty ze świata akademickiego i biznesu. Podkreśla, że również lokalne i regionalne uczelnie wyższe powinny współpracować ze sobą, na przykład w formie inicjatyw dotyczących wspólnego prowadzenia badań naukowych i uczestnictwa w nich.

34. Zaznacza, że zgodnie z zasadami partnerstwa i inteligentnej specjalizacji partnerstwa takie mogłyby, w zależności od potrzeb, opracowywać regionalne programy innowacji finansowane przez fundusze strukturalne i zarządzać nimi dzięki zmianie przepisów umożliwiającej instytucji zarządzającej przekazywanie kompetencji. Podkreśla, że tego rodzaju nowe podejście pozwoli na znaczne przyspieszenie wdrażania wyników badań na szczeblu lokalnym i regionalnym. Duże znaczenie ma właściwe zaangażowanie odpowiednich zainteresowanych podmiotów w opracowywanie, zarządzanie wdrażaniem i ocenę takich programów, co pozwoli na uwzględnienie, w miarę możliwości, specyficznych potrzeb tych podmiotów.

Podstawy wiedzy i inteligentna specjalizacja

35. Po raz kolejny wyraża poparcie dla realizacji do 2020 r. celów dotyczących konkurencyjności i innowacji oraz uznaje, że aby je osiągnąć, należy nadal inwestować w kształcenie i szkolenie, zwłaszcza w okresie niepewnej sytuacji gospodarczej⁽⁶⁾.

36. Podkreśla, że wprowadzenie koncepcji innowacji w systemie edukacji ma strategiczne znaczenie dla Europy.

37. Przypomina, że w wyniku utrzymującego się kryzysu gospodarczego tysiące pracowników w państwach członkowskich UE już utraciło miejsca pracy, a zjawisko to nasila się jeszcze wskutek rozwoju nowych rynków i ucieczki przedsiębiorstw do krajów o niższych kosztach produkcji. Absolutnie konieczne jest podniesienie poziomu wszystkich kompetencji zawodowych i dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy⁽⁷⁾, tak by innowacje nie prowadziły do utraty miejsc pracy.

⁽⁵⁾ CdR 230/2010 fin.

⁽⁶⁾ CdR 231/2010 fin.

⁽⁷⁾ CdR 85/2009 fin.

38. Podkreśla w tej kwestii, że poziom infrastruktury przedsiębiorstw i zatrudnienia musi być dostosowany do szybkości wprowadzania innowacyjnych produktów, usług lub dostaw, tak by z innowacji na poziomie lokalnym skorzystała także zamieszkująca ten teren ludność.

39. Zwraca uwagę na rolę, jaką powinny odgrywać partnerstwa uczelni wyższych w przenoszeniu wyników badań naukowych na rynek poprzez powiązanie kształcenia na uczelniach wyższych, badań i biznesu. W tym kontekście zwraca uwagę na znaczenie przychylnych społeczności lokalnych i regionalnych, z którymi uczelnie wyższe będą działać w partnerstwie. Podkreśla, że badania powinny być rozumiane w najszerszym możliwym sensie, a nie tylko w kontekście opracowywania nowych produktów. Zwraca również uwagę na znaczenie zachęcania naukowców do uwzględniania w swojej pracy społeczeństwa, angażowania społeczeństwa w nadawanie kształtu projektom i ich opracowywanie, a w szczególności w upowszechnianie ich rezultatów.

40. Przypomina, że decyzja o inteligentnej specjalizacji w danej dziedzinie opiera się nie tylko na ocenie silnych i słabych punktów danego regionu, lecz również na analizie zagrożeń i szans ze strony innych regionów i kontynentów, co z kolei wymaga wyczerpującej oceny światowej sytuacji w potencjalnych interesujących obszarach działania; uważa także, że nie należy zaprzestać realizacji ewentualnych spontanicznych, wymuszonych przez rynek procesów rozwojowych w regionie tylko dlatego, że nie wpisują się one w zidentyfikowane priorytety danego regionu.

41. Ostrzega przed wszelkimi próbami wykorzystania idei inteligentnej specjalizacji do uprzywilejowania i tak już przodujących regionów czy władz lokalnych kosztem niedofinansowania innych obszarów. Takie działania stałyby w sprzeczności z główną zasadą spójności terytorialnej UE. Do tego niezbędna jest europejska mapa regionów sklasyfikowanych w oparciu o ich poziom innowacji. Służyłoby to ustanowieniu konkretnych instrumentów wsparcia dla najsłabiej rozwiniętych regionów dzięki udostępnieniu funduszy ad hoc, które pomogłyby im zbliżyć się do poziomu najbardziej innowacyjnych regionów. Jednym ze sposobów pogłębienia współpracy między poszczególnymi regionami jest wprowadzenie procedur umożliwiających słabiej rozwiniętym regionom dostęp do niezbędnej wiedzy naukowej i zastosowań z różnych obszarów Europy oraz ich wykorzystanie, np. przy wsparciu funduszy strukturalnych.

42. Docenia decydującą rolę infrastruktur badawczych w systemach innowacji opartych na wiedzy. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje nową koncepcję mechanizmów partnerstw regionalnych⁽⁸⁾ i partnerstw między infrastrukturami badawczymi, zarazem dostrzega ich potencjał, jeśli chodzi o przyczynianie się do bardziej zrównoważonego rozwoju europejskiej przestrzeni badawczej poprzez zaangażowanie mniejszych lub mniej doświadczonych krajów i regionów w konkurencyjne działania w zakresie badań i innowacji.

43. Przypomina, że dalszy rozwój wirtualnych infrastruktur opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych (TIK)

jest niezbędny dla całej Europy, a szczególnie ze względu na ułatwienie połączeń między obszarami oddalonymi geograficznie, takimi jak wyspy i regiony najbardziej oddalone.

44. Wzywa do zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w platformę inteligentnej specjalizacji.

45. Postuluje, aby władze lokalne i regionalne uczestniczyły w przeglądzie programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych. Jednocześnie wzywa do odpowiedniego uwzględnienia potrzeb lokalnych i regionalnych w krajowych programach reform.

46. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji Europejskiej, aby dostosować programy operacyjne do priorytetów ustalonych w ramach strategii „Europa 2020”, oraz nawołuje do skupienia się na węższej grupie priorytetów i na praktycznym wdrażaniu, z uwzględnieniem sytuacji panującej w regionie.

47. Dążąc w dłuższym okresie do wprowadzenia jednego wskaźnika mierzącego postęp, który byłby kompatybilny w skali międzynarodowej, KR popiera opracowanie zintegrowanego systemu wskaźników (do czego wzywa Parlament Europejski), który w miarę możliwości powinien obejmować wykorzystywanie InnoBarometru w odniesieniu do administracji publicznej i usług publicznych. Podkreśla, że takie wskaźniki powinny być jak najprostsze, a przy tym nie powinny pomijać wielkiego zróżnicowania regionów europejskich. Chciałby być informowany o pracach nad tworzeniem takiego systemu i włączyć się w te prace.

Wprowadzanie pomysłów na rynek

48. Dostrzega znaczenie osiągnięcia równowagi w zakresie innowacji technologicznych i społecznych oraz innowacji w sektorze publicznym. Szczególne znaczenie ma promowanie społecznych innowacji, które umożliwią pożądane zmiany operacyjne i strukturalne dzięki powiązaniu różnych obszarów innowacyjnej działalności, np. rozwoju technologii, sztuki i projektantstwa, kultury i dziedzictwa oraz usług, z indywidualnymi działaniami użytkowników.

49. Z uznaniem przyjmuje fakt, że w komunikacie wspomniano o sektorze kultury i branży twórczej w kontekście ich potencjalnej roli w łączeniu działalności twórczej i innowacji. Jeśli chodzi o wspieranie i nagłaśnianie innowacji, podkreśla wagę twórczego myślenia i łączenia dotychczas oddalonych dziedzin w poszukiwaniu nowych pomysłów.

50. Podkreśla, że innowacje mają coraz bardziej złożony i systemowy charakter. Ich siłą napędową są nie tylko badania, lecz także – w coraz większym stopniu – popyt i pojawiające się możliwości, a przy tym służą rozwiązywaniu rzeczywistych globalnych problemów i stawianiu czoła głównym wyzwaniom społecznym. Podczas wdrażania projektu „Unia innowacji” należy aktywnie zachęcać decydentów politycznych i badaczy do tworzenia nowych koncepcji otwartych innowacji, co przyniesie prawdziwe korzyści wszystkim zainteresowanym stronom i zapewni mobilizację dostępnych zasobów niezależnie od ich źródła.

⁽⁸⁾ Raport z wdrażania europejskiego harmonogramu tworzenia infrastruktur badawczych za 2009 r., opracowany przez Europejskie Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych (ESFRI).

51. Dostrzega znaczącą siłę nabywczą zamówień publicznych, które odpowiadają 17 % PKB UE-27, i przyznaje, że zamówienia publiczne w zasadniczym stopniu stymulują innowacje i w sposób oczywisty przyczyniają się do podniesienia standardów (społecznych, środowiskowych itp.).

52. Popiera aktywne zaangażowanie środowiska biznesu i rządu w programy wspierania innowacji. Zwraca jednak uwagę na wpływ, jaki może to mieć dla władz lokalnych i regionalnych, jeśli tylko sektor publiczny weźmie na siebie rolę głównego konsumenta niesprawdzonych produktów i usług i wystawi się na związane z tym ryzyko.

53. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy mające na celu rozpowszechnianie sprawdzonych wzorców postępowania związanych z innowacyjnymi programami zamówień.

54. Wyraża jednak zaniepokojenie możliwymi konsekwencjami, jakie może mieć dla władz lokalnych i regionalnych wymóg, aby państwa członkowskie i regiony odkładały wydzielone budżety na zamówienia przedkomercyjne oraz na zamówienia publiczne na innowacyjne produkty i usługi. Należy zachęcać regiony, które wyrażą taką chęć, do prowadzenia projektów pilotażowych, np. poprzez finansowanie i wystarczająco elastyczne przepisy.

55. Wzywa do intensywnego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w opracowanie ram prawnych i programów dotyczących badań i demonstracji oraz finansowania innowacyjnych usług publicznych i zamówień publicznych.

56. Uważa, że użytecznym kryterium przy kształtowaniu terytorialnego wymiaru Unii innowacji byłoby rozróżnienie między programami na rzecz innowacji i doskonałości wysokiego lotu – które ze swej natury muszą być wspierane przez tematyczne programy innowacyjne – a bardziej praktycznymi segmentami innowacji, które mogą być od razu wprowadzane na rynek i wspierane przez lokalne i regionalne partnerstwa innowacji z sektorem prywatnym. Zachęcałby do rozpoczęcia działań od innowacji, które mogą być od razu wprowadzone na rynek, gdyż mają one większy potencjał, jeśli chodzi o wyniki krótkookresowe i nieskomplikowane umowy między podmiotami na szczeblu lokalnym.

57. Przypomina, że dyrektywy o zamówieniach publicznych UE już teraz zezwalają urzędnikom odpowiedzialnym za zamówienia na stosowanie kryteriów selekcji, które sprzyjają zakupom innowacyjnych produktów i usług, a w ostatnich latach Komisja wydała wiele wskazań związanych z tym zagadnieniem, w tym porady dotyczące etapu przedkomercyjnego.

58. Odnotowuje, że Komisja Europejska wyraża zaniepokojenie poważnymi utrudnieniami dla stosowania kryteriów selekcji w innowacyjnych zamówieniach publicznych i zamiast tego zachęca do rozpowszechniania sposobów postępowania w zakresie zamówień publicznych, które sprzyjają innowacjom.

59. Ostrzega jednak, że przepisy o zamówieniach publicznych UE są niespójne i wprowadzają dodatkowe obciążenia administracyjne do programów krajowych, często balansując na granicy zakresu kompetencji przyznanych przez traktat i zgodności z zasadą pomocniczości, gdyż nakładają kryteria związane z zamówieniami na strategię krajową, często wiążąc je z przepisami prawnymi, które są pozornie niepowiązane lub proponowane przez różne działy Komisji.

60. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne życzyłyby sobie pewności prawnej, przewidywalności, spójności i uzgodnionego centralnie przez wszystkie działy Komisji ustalenia wszystkich przepisów rządzących zamówieniami publicznymi, które stanowiłyby podstawę wszelkich dalszych propozycji dotyczących zamówień publicznych w ramach Unii innowacji.

61. Podkreśla potrzebę uproszczenia dostępu MŚP do programów finansowania, w których mogłyby uczestniczyć, gdyż aktualnie ich obecność w gospodarce jest często niemożliwa ze względu na złożoność i różnorodność przepisów obowiązujących w poszczególnych programach. MŚP nie mają ani ochoty, ani czasu na podejmowanie wysiłku w celu zrozumienia szans, jakie oferują takie programy. Zdecydowanie popiera także znaczącą rolę, jaką MŚP odgrywają w procesie innowacji.

62. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji Europejskiej, aby stworzyć wspólne ramy strategiczne (CSF) dla wszystkich funduszy UE zawierających wymiar terytorialny (Fundusz Spójności, EFRR, EFS, EFRROW, Europejski Fundusz Rybacki); wzywa także do działań spójnych z proponowanymi nowymi wspólnymi ramami strategicznymi dotyczącymi innowacji.

63. Zdecydowanie opowiada się za tym, żeby wspólne ramy strategiczne obejmowały również współdziałanie z tematycznymi funduszami UE, jeśli te zawierają element terytorialny, takimi jak zrównoważony rozwój obszarów wiejskich poprzez zapewnienie szerokopasmowego dostępu do internetu, fundusz transportowy TEN-T, fundusz badań lub nowe tematyczne inicjatywy lokalne, takie jak „inteligentne miasta”.

64. Przypomina, że przepisy dotyczące pomocy państwa są często bardzo złożone, i wzywa do tego, aby w zbliżającym się przeglądzie w 2011 r. wyjaśniono, które formy innowacji mogą być odpowiednio wspierane. Zauważa, że dzięki takim jasnym przepisom mogą pojawić się szanse na wspieranie innowacyjnych przedsiębiorstw w wybranych dziedzinach.

65. Popiera postulaty praktyków, by zmniejszyć obciążenia administracyjne związane z programem UE na rzecz innowacji poprzez zwiększenie liczby otwartych zaproszeń do składania wniosków oraz określenie ustalonych dat publikacji zaproszeń. Praktycy są zdania, że takie środki zwiększyłyby przewidywalność dla podmiotów ubiegających się o dofinansowanie i zmniejszyłyby koszty zarządzania. W tym kontekście podkreśla znaczenie przewidywalności administracyjnej.

66. Domaga się lepszego wyważenia ryzyka i kosztów kontroli w programach UE, gdyż często stosuje się w nich podejście nadmiernie kontrolujące. Postuluje proporcjonalny mechanizm audytu i sprawozdawczości, na przykład dla tych organów, w odniesieniu do których kontrole wykazały już, że stosują one solidne mechanizmy zarządzania i sprawozdawczości. Wzywa do zastosowania podejścia opartego na „nauce i technologii” lub „nauce i innowacjach”, które obejmowałyby racjonalne kryteria jakości naukowej lub technicznej ⁽⁹⁾, w miejsce skupiania się na prawidłowości dokonywanych wydatków, tak jak ma to jeszcze miejsce w większości programów UE.

Bruksela, 30 czerwca 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

⁽⁹⁾ CdR 230/2010 fin.